

Kursplan för

Vårdande vid akut ohälsa, 16.5 hp

Critical Care Nursing, 16.5 credits

Denna kursplan gäller från och med höstterminen 2024.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT19 , VT20 , VT21 , HT22 , VT24 , HT24

Kurskod	1SJ026
Kursens benämning	Vårdande vid akut ohälsa
Hp	16.5 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Omvårdnad
Nivå	G2 - Grundnivå 2
Betygsskala	Underkänd (U) eller godkänd (G)
Kursansvarig institution	Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle
Medverkande institutioner	<ul style="list-style-type: none">• Institutionen för laboriemedicin• Institutionen för klinisk forskning och utbildning, Södersjukhuset
Beslutande organ	Utbildningsnämnden NVS
Datum för fastställande	2019-04-10
Reviderad av	Utbildningsnämnden NVS
Senast reviderad	2024-03-28
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2024

Särskild behörighet

Tillträde till termin 5:

Samtliga kurser från terminerna 1-3

Termin 4: Godkänd bedömning från verksamhetsförlagd utbildning 7,5 hp + 7,5 hp (1SJ023 och 1SJ024).

Student som underkänts på verksamhetsförlagd utbildning (VFU) till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Mål

Kursens övergripande mål är att studenten ska uppnå fördjupade kunskaper om omhändertagande vid

akut ohälsa, tillämpa strukturerad patientbedömning och kommunikation, kliniskt resonemang samt handlingsberedskap. Studenten ska samverka i team och självständigt kunna leda, planera, prioritera, genomföra samt utvärdera patientens och närståendes behov av omvårdnad med ett personcentrerat förhållningssätt. Vidare ska studenten förvärva fördjupad förståelse för patientens upplevelser, samspel mellan människa och teknik samt patientsäkerhet. Studenten ska omsätta farmakologiska kunskaper vid akut ohälsa samt få förståelse för sjuksköterskans roll och samhällets beredskap och organisation i samband med allvarlig händelse. Studenten ska tillämpa ett yrkesetiskt förhållningssätt, tillgodose patientens rätt till och vård på lika villkor och patientens lärande.

Lärandemål

Moment 1: Omvårdnad vid akut ohälsa

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- beskriva och förklara svikt i vitala funktioner vid akut insjuknande hos patienter
- förklara bedömning av patienter med svikt i vitala funktioner samt motivera prioriterade omvårdnads- och farmakologiska åtgärder
- motivera omvårdnadsprocessen som grund för vårdande vid akuta ohälsotillstånd

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- kommunicera i tal och skrift på ett patientsäkert sätt samt använda för hälso- och sjukvården vedertagna begrepp och uttryck

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- reflektera över hälsa och lidande hos patient och närstående inom akutsjukvård

Moment 2: Verksamhetsintegrerat lärande: kliniska färdigheter

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- beskriva och förklara samband mellan patientsäkerhet, lagar och författningar, evidensbaserade riktlinjer och kliniska färdigheter vid akut ohälsa

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- uppvisa kliniska färdigheter i en simulerad miljö utifrån ett patient -, personal -, miljösäkert och evidensbaserat arbetssätt samt ett yrkesetiskt förhållningssätt
- tillämpa strukturerad patientbedömning och kommunikation, kliniskt resonemang samt handlingsberedskap

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- analysera möjligheter och begränsningar i relationen mellan människa och teknik och hur detta kan påverka hälsa och sårbarhet hos patient och närstående, personcentrerad omvårdad och yrkesetiskt förhållningssätt

Moment 3: Verksamhetsintegrerat lärande: verksamhetsförlagd utbildning

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- självständigt identifiera och bedöma beteenden, tecken och symtom samt prioritera, visa handlingsberedskap och föra kliniskt resonemang vid akut ohälsa hos patienten i omvårdnad av patienter med akuta ohälsotillstånd
- visa förmåga att samverka i team och självständigt kunna leda, planera, prioritera, genomföra samt utvärdera patientens och närståendes behov av omvårdnad
- tillämpa korrekt, strukturerad och patientsäker informationsöverföring i skrift och tal
- visa förmåga att använda medicinskteknisk utrustning på ett för patient-, personal- och miljösäkert sätt
- visa kunskap om läkemedels indikation, effekt, biverkningar och interaktioner samt dess inverkan på patienten
- korrekt kunna beräkna, iordningställa, administrera och utvärdera effekt av läkemedel, och följa gällande lagar och författningar
- arbeta för att förhindra smittspridning genom att tillämpa vårdhygieniska principer och basala hygienrutiner

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- värdera omvårdnadens kvalitet relaterat till evidensbaserad kunskap och föreslå förbättringar
- tillämpa ett yrkesetiskt förhållningssätt i relation till patient, närstående samt den egna och andra yrkesgrupper
- tillämpa och argumentera för människors rätt till vård på lika villkor
- resonera om förhållningssätt i samband med misstanke om våld i nära relationer

Moment 4: Farmakologi och Läkemedelsberäkning

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- redogöra för läkemedel som används vid akuta ohälsotillstånd

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- på ett patientsäkert sätt utföra läkemedelsberäkningar relaterade till akuta ohälsotillstånd

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- värdera och tillämpa vetenskapligt kunskapsstöd relaterat till läkemedel

Moment 5: Katastrofmedicin

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- kunna redogöra för sjuksköterskans roll samt samhällets beredskap och organisation i samband med särskild händelse

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- visa förmåga att triagera och initiera behandling av patienter vid särskild händelse

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- reflektera över sjuksköterskans handlingsberedskap utifrån respektive verksamhets katastrofplan

Innehåll

I kursen fördjupas kunskaper om omhändertagande vid akut ohälsa, strukturerad patientbedömning och kommunikation, kliniskt resonemang samt handlingsberedskap. Den verksamhetsförlagda utbildningen består av en sammanhängande period inom akutsjukvård där studenten alltmer självständigt under handledning tränar sin förmåga att samverka i team och leda, planera, prioritera, genomföra samt utvärdera patientens och närståendes behov av omvårdnad med ett personcentrerat förhållningssätt. Studenten tränar kliniska färdigheter i simulerad miljö och fördjupar förståelsen för patientens upplevelser, samspel mellan människa och teknik samt patientsäkerhet. Studenten tränar sin förmåga att tillämpa ett yrkesetiskt förhållningssätt, tillgodose patientens rätt till och vård på lika villkor och patientens lärande. Vidare förvärvas farmakologiska kunskaper vid akut ohälsa och förståelse för sjuksköterskans roll samt samhällets beredskap och organisation i samband med särskild händelse.

Kursen omfattar fem moment:

Omvårdnad vid akut ohälsa, 3.0 hp

Betygsskala: GU

Moment 1 innefattar teoretiska kunskaper gällande:

- hotande svikt i vitala funktioner; cirkulation, andning, kognition hos patienten
- kliniskt resonemang, bedömning, prioritering och strukturerad kommunikation i samband med akut ohälsa
- evidensbaserad omvårdnad inom akutsjukvård
- omvårdnadsprocessen
- patient och närståendes upplevelser av hälsa och lidande vid akut ohälsa
- aktuella vårdvetenskapliga begrepp samt personcentrerad omvårdnad
- perioperativ omvårdnad

Verksamhetsintegrerat lärande: kliniska färdigheter, 2.0 hp

Betygsskala: GU

Moment 2 innefattar teoretiska och praktiska kunskaper gällande:

- basala hygienriktlinjer och aseptik i samband med medicintekniska moment
- säker vård och patientsäkerhet
- kliniska färdigheter inkl. enteral sond och sug- och syrgas
- evidensbaserade riktlinjer i samband med kliniska färdigheter
- bedömningsinstrument (bl.a. NEWS)
- strukturerad kommunikation (bl.a. SBAR)
- aktuella författningar
- förenlighetsprövning och blodtransfusion
- aktuell omvårdnadsforskning om teknik i omvårdnad inom akutsjukvård
- patient och närståendes upplevelser i relation till medicinsk teknik
- simulering

Verksamhetsintegrerat lärande: verksamhetsförlagd utbildning, 9.0 hp

Betygsskala: GU

Moment 3 innefattar tillämpning av kunskaper gällande:

- omvårdnadsprocessen
- sjuksköterskans journalföring
- bedömning och prioritering vid hotande svikt i vitala funktioner hos patienten
- kliniskt resonemang och handlingsberedskap
- bedömningsinstrument (inkl. NEWS)
- akut omhändertagande samt prioritering (inkl. A-E)
- muntlig kommunikation i patientens vårdkedja (inkl. SBAR)
- personcentrerad omvårdnad och teamarbete
- beräkning, beredning, administrering, hantering och effekter av läkemedel i akutsjukvård
- blodtransfusion
- medicinsk teknik inklusive enteral sond samt sug- och syrgas
- etiska principer och likabehandling inom akutsjukvård
- våld i nära relationer
- kommunikation och relation vid korta vårdmöten
- patientens lärande
- aktuella lagar, författningar och säkerhetsföreskrifter
- patientsäkerhet
- basala hygienriktlinjer och aseptik

Farmakologi och Läkemedelsberäkning, 1.5 hp

Betygsskala: GU

Moment 4 innefattar teoretisk och praktisk kunskap gällande:

- läkemedel vid akuta sjukdomstillstånd
- iordningställande och administration
- hållbarhet och förvaring av läkemedel
- miljö och hållbarhet
- lagar och författningar inklusive patientsäkerhet

Katastrofmedicin, 1.0 hp

Betygsskala: GU

Moment 5 innefattar teoretisk och praktisk kunskap gällande

- lokal, regional, nationell och internationell katastrofmedicinsk beredskap
- den katastrofmedicinska beredskapens mål och definitioner
- sjukvårdens ledningssystem och samverkan på regional och lokal nivå (skadeområde och sjukhus)
- inriktningsbeslut och triage i skadeområde samt de drabbades väg till rätt vårdenhet

Arbetsformer

Undervisningen utgår från ett problemorienterat och kollaborativt synsätt på lärande där arbetsformerna ger förutsättning för att studenten aktivt tar ansvar för sitt lärande. De arbetsformer som används är föreläsningar, seminarier, peer-learning, grupparbeten, litteraturstudier, färdighetsträning, simulering och verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

Distansutbildningen är IT-baserad och bygger på självständigt och kollaborativt lärande. Olika arbetsformer såsom individuella studieuppgifter, arbete i grupp, virtuella diskussioner och seminarier samt föreläsningar förekommer. Lärarstöd ges via IT-baserad lärandeplattform.

Den verksamhetsförlagda utbildningen som motsvarar 6 veckor är förlagd till akutsjukvård och omfattar 40 timmar/ vecka varav 32 timmar/ vecka är förlagd i verksamheten där handledning och reflektion individuellt och/eller i grupp ingår. Under VFU ingår dag-, kvälls-, natt- och helgpas samt även röda

dagar i förekommande fall. Student har ej rätt att komprimera eller förlänga den verksamhetsförlagda utbildningen.

Examination

Moment 1 examineras genom individuell skriftlig examination.

Moment 2 examineras genom klinisk examination samt individuell skriftlig hemexamination.

Moment 3 examineras genom en bedömning av den verksamhetsförlagda utbildningen samt seminarium om etisk och humanistisk värdegrund. Under den verksamhetsförlagda utbildningen sker fortlöpande bedömning av studentens prestationer. Halvtids- och slutbedömning genomförs. Yrkeshandledare och/eller adjungerad klinisk adjunkt ger underlag för bedömning enligt fastställt bedömningsformulär för verksamhetsförlagd utbildning. Vid risk för underkännande ska, senast vid halvtidsbedömningen, ansvarig universitetslärare i samråd med yrkeshandledare och/eller adjungerad klinisk adjunkt samt student upprätta en skriftlig planering för den fortsatta verksamhetsförlagda utbildningen.

Moment 4 examineras genom individuell skriftlig examination.

Moment 5 examineras genom godkänt genomfört självtest.

För samtliga moment gäller tvågradig betygsskala; underkänt/godkänt.

För godkänd kurs krävs att lärandemålen är uppfyllda, vilket innebär godkänt resultat i moment 1-5 samt aktivt deltagande i obligatoriska delar. Betyg sätts av examinator.

Deltagande i seminarier, grupparbeten, färdighetsträning, simulering och VFU är obligatoriskt. Vid frånvaro från obligatoriska delar sker kompensation i samråd med examinator.

Student som ej är godkänd efter ordinarie examinationstillfälle har rätt att delta vid ytterligare fem examinationstillfällen. Detta gäller inte då kursen har upphört eller genomgått större förändringar.

Om studenten genomfört sammanlagt sex underkända tentamina/prov ges inte något ytterligare examinationstillfälle. Som examinationstillfälle räknas de gånger studenten deltagit i ett och samma prov. Inlämning av blank skrivning räknas som examinationstillfälle. Examinationstillfälle till vilket studenten anmält sig men inte deltagit räknas inte som examinationstillfälle.

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning (VFU) eller motsvarande om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VFU-tillfälle är förbrukat. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU-tillfälle på denna kurs. Innan handlingsplanen är uppfylld ska studenten inte placeras på ny VFU inom någon utbildning vid KI. Antalet kunskapskontroller i handlingsplanen begränsas till två gånger. Underkänd VFU får endast genomföras ytterligare en gång. Har studenten underkänts på sista möjliga examinationstillfället ska ingen handlingsplan upprättas. En student som påbörjar och inte fullföljer VFU, utan särskilda skäl, ska tilldelas betyget underkänt. Studenten har då förbrukat ett VFU-tillfälle.

Examinator bedömer om och i så fall hur frånvaro från obligatoriska utbildningsinslag kan tas igen. Innan studenten deltagit i de obligatoriska utbildningsinslagen eller tagit igen frånvaro i enlighet med examinatorns anvisningar kan inte studieresultaten slutrapporteras. Frånvaro från ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att den studerande inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges.

För sent inlämnade examinationsuppgifter beaktas ej. Studenter som inte lämnat in i tid hänvisas till omtentamenstillfället. Examinator bedömer om en student har särskilda skäl för förseningen. Examinator ges möjlighet att fatta beslut om komplettering av examinationsunderlag för att uppnå godkänt resultat.

Om det föreligger särskilda skäl, eller behov av anpassning för student med funktionsnedsättning, får examinator fatta beslut om att frånga kursplanens föreskrifter om examinationsform, antal examinationstillfällen, möjlighet till komplettering eller undantag från obligatoriska utbildningsmoment,

m.m. Innehåll och lärandemål samt nivån på förväntade färdigheter, kunskaper och förmågor får inte ändras, tas bort eller sänkas.

Övergångsbestämmelser

För en kurs som upphört eller genomgått större förändring eller där kurslitteraturen förändrats väsentligt ska det ges ytterligare tillfälle för examination (exklusive ordinarie examination) på det tidigare innehållet respektive den tidigare litteraturen under en tid av ett år från den tidpunkt förändringen skedde.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering sker enligt de riktlinjer som är fastställda av Kommittén för utbildning på grund och avancerad nivå.

Undervisning på engelska kan förekomma.

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Litteratur och övriga läromedel

Rekommenderad litteratur och övriga läromedel

Rekommenderad litteratur moment 1-3

Bergqvist, Monica; Lennström, Ingela

Sjuksköterskans kliniska färdigheter

Liber, 2024 - 348 sidor

ISBN:9789147137985 LIBRIS-ID:0hppdvrlxskpjvnd

[Sök i biblioteket](#)

Björvell, Catrin

Sjuksköterskans journalföring och informationshantering : en praktisk handbok

Fjärde upplagan : Lund : Studentlitteratur, [2023] - 263 sidor

ISBN:9789144114026 LIBRIS-ID:1j4l92bkzb5pqwb2

[Sök i biblioteket](#)

Boman, Lennart; Wikström, Claes

Medicinsk teknik : teori, planering och genomförande

Andra upplagan : Lund : Studentlitteratur, [2019] - 526 sidor

ISBN:9789144121888 LIBRIS-ID:x7mqvwqfvcjl83j0

[Sök i biblioteket](#)

Omvårdnadens grunder : Hälsa och ohälsa

Edberg, Anna-Karin; Wijk, Helle

tredje upplagan : Lund : Studentlitteratur, 2019 - 756 sidor

ISBN:9789144123165 LIBRIS-ID:5gkprpnf39z8zrjx

Använd senaste upplagan.

[Sök i biblioteket](#)

Omvårdnadens grunder : Ansvar och utveckling

Ehrenberg, Anna; Wallin, Lars; Edberg, Anna-Karin

Tredje upplagan : Lund : Studentlitteratur, [2019] - 483 sidor

ISBN:9789144123172 LIBRIS-ID:dpsx0xwsbp338v4z

Använd senaste upplagan.

[Sök i biblioteket](#)

Akut bedömning och initial behandling : strukturerat omhändertagande

Ekwall, Anna; Flint, Christian

Upplaga 1 : Lund : Studentlitteratur, [2024] - 283 sidor

ISBN:9789144159157 LIBRIS-ID:dw3dgv64b77rh4qz

[Sök i biblioteket](#)

Omvårdnadens grunder : perspektiv och förhållningssätt

Friberg, Febe; Öhlén, Joakim

Tredje upplagan : Lund : Studentlitteratur, [2019] - 711 sidor

ISBN:9789144123189 LIBRIS-ID:3dhmpmln1m0w1rb0

Använd senaste upplagan.

[Sök i biblioteket](#)

Toverud, Kari C

Klinisk omvårdnad : 2

Grønseth, Randi; Almås, Hallbjørg; Stubberud, Dag-Gunnar

Bolinder-Palmér, Inger; Olsson, Kristina

Upplaga 3 : Stockholm : Liber, [2021] - 582 sidor

ISBN:9789147113606 LIBRIS-ID:bppnmg6f8w36zftc

[Sök i biblioteket](#)

Omvårdnadsdiagnoser : definitioner och klassifikation 2018-2020

Herdman, T. Heather; Kamitsuru, Shigemi

Florin, Jan

Fjärde upplagan : Lund : Studentlitteratur, [2019] - 514 sidor

ISBN:9789144125244 LIBRIS-ID:9l3pfxjd7x8774sx

[Sök i biblioteket](#)

Praktiska grunder för omvårdnad

Kristoffersen, Nina Jahren

1. uppl. : Stockholm : Liber, 2016 - 590 s.

ISBN:978-91-47-11412-2 LIBRIS-ID:19451518

[Sök i biblioteket](#)

Sandman, Lars; Kjellström, Sofia

Etikboken : etik för vårdande yrken

Tredje upplagan : Lund : Studentlitteratur, [2024] - 469 sidor

ISBN:9789144160665 LIBRIS-ID:xfmx0dr1vstt839v

[Sök i biblioteket](#)

Psykosociala behov vid akut och kritisk sjukdom

Stubberud, Dag-Gunnar

1. utg. : Stockholm : Natur & Kultur, 2015 - 308 s.

ISBN:9789127142398 LIBRIS-ID:17421168

[Sök i biblioteket](#)

Toverud, Kari C.

Klinisk omvårdnad : 1

*Stubberud, Dag-Gunnar; Grønseth, Randi; Almås, Hallbjørg
Bolinder-Palmér, Inger; Olsson, Kristina*

Upplaga 3 : Stockholm : Liber, 2020 - 542 sidor
ISBN:9789147113590 LIBRIS-ID:r33xxlqbp8c7g5qr

[Sök i biblioteket](#)

Vårdvetenskapliga begrepp i teori och praktik

Wiklund Gustin, Lena; Bergbom, Ingegerd

Andra upplagan : Lund : Studentlitteratur AB, 2017 - 468 sidor
ISBN:978-91-44-11243-5 LIBRIS-ID:20900395

[Sök i biblioteket](#)

Wikström, Jonas

Akutsjukvård : omvårdnad och behandling vid akut sjukdom eller skada

Tredje upplagan : Lund : Studentlitteratur, [2018] - 327 sidor
ISBN:9789144115771 LIBRIS-ID:22515792

[Sök i biblioteket](#)

Säker vård : nya perspektiv på patientsäkerhet

Ödegård, Synnöve

Första upplagan : Stockholm : Liber, [2019] - 313 sidor
ISBN:9789147113002 LIBRIS-ID:fqqr1hc0cp0kbtlb

[Sök i biblioteket](#)

Vårdhandboken

Inera AB,

URL: [Länk](#)

<http://www.vardhandboken.se>

Vetenskapliga artiklar samt lagar och författningar relevanta för lärandemålen tillkommer.

Moment 4

Rekommenderad litteratur moment 4

Illustrerad farmakologi

*Thoresen, Hege; Simonsen, Terje; Christensen, Hege; Thidemann Johansen, Harald; Tranheim Kase, Eili; Robertsen, Ida; Rustan, Arild Christian; Solberg, Rigmor
Roman, Elisabet*

Studentlitteratur AB, 2021 - 472 sidor
ISBN:9789144139753 LIBRIS-ID:jxzmkt7gq79ns87

[Sök i biblioteket](#)

FASS

senaste uppl. : Läkemedelsinformation AB,

URL: www.fass.se

Molin, Beata; Therborn, Marie; Andersson, Ingegerd

Träna läkemedelsberäkning

5., rev. och uppdaterade uppl. : Stockholm : Liber, 2016 - 118 s.

ISBN:9789147112906 LIBRIS-ID:19285202

[Sök i biblioteket](#)

Lagar och författningar relevanta för lärandemålen tillkommer.

Moment 5

Rekommenderad litteratur moment 5

Arman, Maria; Rehnsfeldt, Arne

DEF - det existentiella förbundet : existentiellt omhändertagande efter katastrof

1. uppl. : Stockholm : Liber, 2012 - 146 s.

ISBN:978-91-47-10567-0 LIBRIS-ID:13519955

[Sök i biblioteket](#)

Katastrofmedicin

Lenquist, Sten

3., [omarb. och utvidgade] uppl. : Stockholm : Liber, 2009 - 448 s.

ISBN:978-91-47-08481-4 LIBRIS-ID:11289941

URL: [Omslagsbild](#)

[Sök i biblioteket](#)

Stockholms läns landsting (SLL)

Regional katastrofmedicinsk plan

URL: [www-dokument](#)

Lagar och författningar relevanta för lärandemålen tillkommer.

Rekommenderad litteratur och övriga läromedel